

Áskoranir við innleiðingu UFS þátta í íslenskt viðskiptalíf.

Björg Jónsdóttir

Pröstur Olaf Sigurjónsson

Efni

- Ástæðu rannsóknar
- Fræðilegt samhengi
- Rannsóknaraðferð
- Niðurstöður
- Umræður og lokaorð

Ástæða rannsóknar

UFS (ESG) vísar til umhverfis- og félagslegra þátta auk stjórnarhátta er innleitt í auknum mæli vegna:

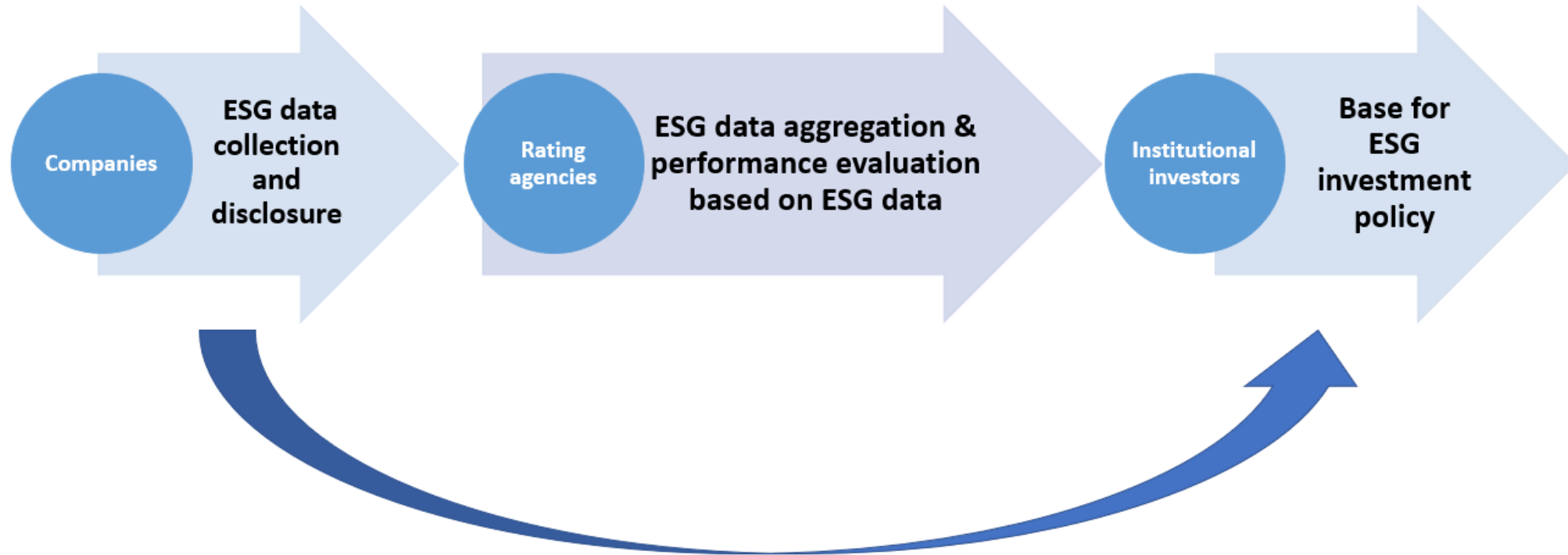
- Lagalegur þrýstingur frá stjórnvöldum
- Þrýstingur frá hagaðilum

Viðfangsefnið skoðað út frá UFS gögnum:

- UFS gagnabirting, reitun og notkun - gagnadrifið flæði
- Gögnin elt í gegnum UFS gagnaflæðið , sjá mynd 1.
 - Varpa ljósi á áskoranir
 - Greina hvar áskoranir myndast

Markmið rannsóknarinnar er að:

- Kanna hvort áskoranir hindri innleiðingu UFS þátta hjá fyrirtækjum og fagfjárfestum

Mynd 1. UFS gagnaflæði

Source: Source: Own illustration, based on (Eccles & Strohle, 2018)); (Escrig-Olmedo et al., 2019)Global Partnership for Sustainable Development Data (2018) and Pagano , et al., (2018).

Fræðilegt samhengi – áskoranir

Öflun og birting UFS gagna flókið og auðlindafrekt vegna:

Misræmis í leiðbeiningarrömmum (Nasdaq, GRI, TFCF osvfrv.)

Kröfur um mikið upplýsingamagn frá reitunaraðilum

- Stærðarhlutdrægni (e. size bias)
- Könnunarþreyta (e. survey fatigue)
- Gagnaeyður myndast
- Skortur á gæðum í gögnum

Áskoranir við reitun

Gagnaeyður og skortur í gæðum gagna hafa áhrif á UFS mat

skortur á stöðlum og samræmingu í UFS-mælingum

Aukin samkeppni á milli reitunaraðila:

- Sprenging í UFS gagnabörg
- hver og einn þróar eigin aðferðarfræði við gagnagreiningu og reitun

Fræðilegt samhengi – áskoranir

Áskoranir við notkun UFS gagna frá fyrirtækjum

Gagnaeyður og skortur á gæðum gerir gögnin óáreiðanleg

Mikill kostnaður við gagnaöflun

UFS gögn of almenn til þess að vera nothæf

Skortur á víðtækari endurskoðun þriðja aðila

Áskoranir við notkun UFS gagna frá reitunaraðilum

Mismunandi/óstöðluð aðferðarfræði skapar:

- Ósamræmi í reitun á sama fyrirtæki eftir reitunaraðila
- Ósamnaburðarhæf mat
- Ógagnsætt ferli við greiningu og mat

Aðferð við rannsókn

Hálf-opin viðtöl tekin við 4 sérfræðinga í sjálfbærnimálum hjá skráðum fyrirtækjum, sérfræðing hjá reitunaraðila og 4 stjórnendur hjá lífeyrirsjóðum.

Viðmælendur voru markvisst valdir til að tryggja að þeir hafi komið að ESG innleiðnigu innan fyrirtækja sinna. Sem slíkir eru þeir taldir líklegastir til að búa yfir þeirri þekkingu sem leitað er eftir í tilgangi rannsóknarinnar

Niðurstöður - Fyrirtæki

Nasdaq rammi of einfaldur fyrir lengra komna
Skortur á aðgangi að UFS gögnum sem ríkið safnar

Pressa/Kúgun frá reitunaraðilum að veita/birta UFS gögn eða taka þátt í skemum „*þetta er mikill svona peninga business*“

Viðskipti með kolefniseiningar gera vöruna ekki grænni

Niðurstöður - Reitunaraðili

Taxonomy er í þróun en krefst mikillar sérþekkingar í hverri atvinnugrein „en það er langt í það sé hægt að setja bara beint út hvernig á að gera þetta“.

Matið er ennþá mjög huglægt.

Margar breytur sem þarf að taka inn og sumar eiga ekki við (materiality) sbr. stéttarféлага eða starfskjarastefna á ekki við á Íslandi þar sem þátttaka er mjög há „en fyrirtæki eru kannski ekki með þetta í stefnunni sinni“.

Niðurstöður - Fagfjárfestar

Vantraust á sjálfsmati fyrirtækja á “eigin ágæti”

Hætta á grænþvotti - skekkir UFS áhættumat

lænaður með UFS gögn

- “Peningamaskína”
- Hakað í box nálgun á UFS gagnabirtingu í stað verðmætasköpunar

Skortur á aðgangi að UFS gögnum sem ríkið safnar - kostnaður

Ekki nægilega skýrt hvað vottun þýðir:

- MSC í sjávarútvegi “lenda á veggjum” þegar kafa á dýpra” – ekki hægt að rekja hvort lán notað til olíukaupa eða fjárfesta í grænni orku
- Vottaðar kolefniseiningar vs varan/þjónustan verður ekki grænni

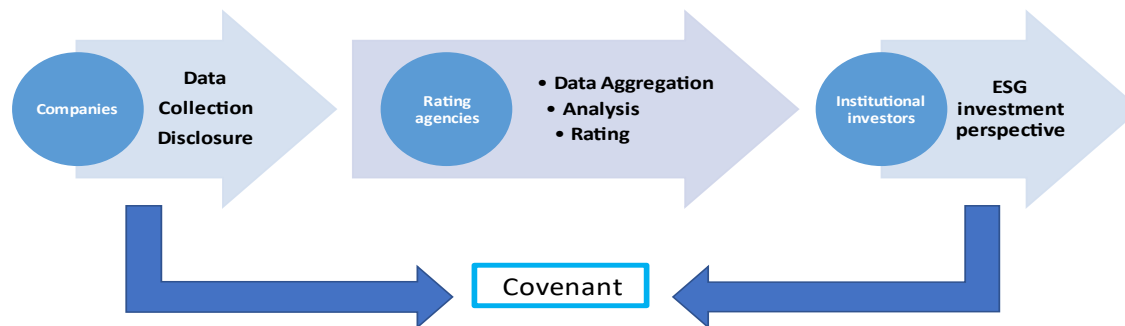
Stofnun þriðja markaðar fyrir viðskipti með kolefniseiningar eða UFS gögn skapar hættu á að markið tilgangur UFS innleiðningar verði að engu.

Niðurstöður – tillögur að umbótum

“UFS aðilar” (til dæmis: fyrirtæki, reitunaraðilar og fagfjárfestar auk hins opinbera og fræðasamfélagsins) eigi samtál í gegnum sameiginlegan vettvang til þess að ræða umbætur.

Ríkið beiti fjárhagslegum hvötum m.a. í gegnum skattkerfið til að drífa framgang til sjálfbærni

Tekin verði upp víðtækari notkun á “covenöntum” í skuldabréfaútgáfu þar sem UFS þættir eru beintengdir við virði skuldabréfanna. Það er *“holy grail í þessu er að gera þetta þannig að það er raunverulegur hagur fyrirtækisins að reporta...”*

Umræður og lokaorð

Rannsóknin leiðir í ljós að íslensk fyrirtæki og fagfjárfestar eru að glíma við sömu áskoranir og erlendir mótaðilar

Það sem er ólíkt er sterk sýn íslenskra fyrirtækja og fagfjárfesta á viðskipti með kolefniseiningar og UFS gögn

Allir sammála um nauðsyn þess að innleiða UFS

Fyrirtæki eru lengra komin í innleiðingunni en fagfjárfestar

Mikill munur á milli fagfjárfesta hversu langt þeir eru komnir í að innleiða UFS

Fyrirtæki telja sig vera að gera sitt besta og vera gagnsæ en fagfjárfestar treysta ekki gögnum sem koma beint frá þeim

Áskoranir hindra ekki innleiðingu UFS, heldur mun ferlið taka lengri tíma og er kostnaðarsamt *“orðið vegferð er rosalega mikið notað í sjálfbærni málum og það er bara svo innilega orðið sem lýsir þessu best”*.